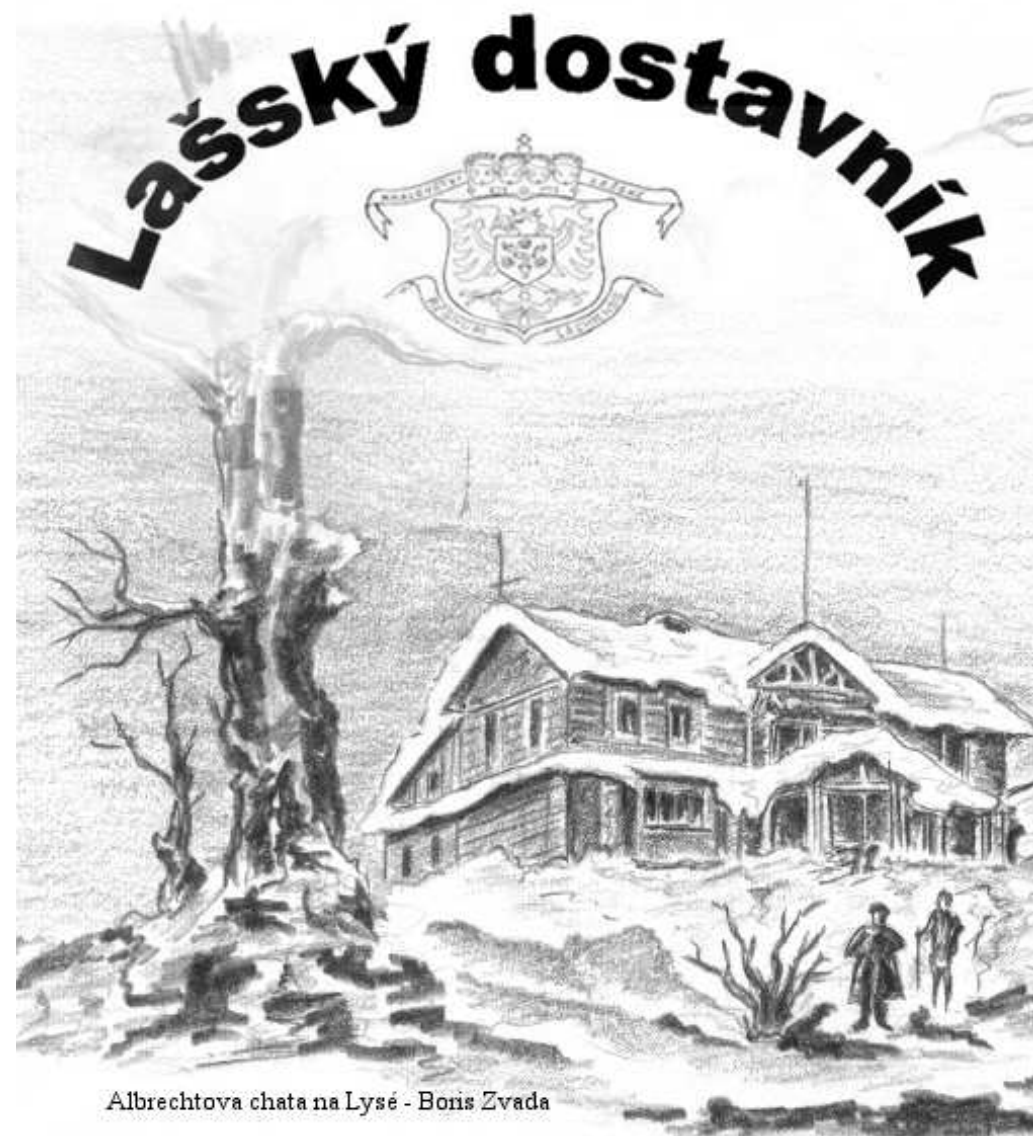

Pozýváme Vás na vánoční a novoroční menu:

Lašský dostavník vyšel také díky sponzorskému daru paní senátorky
Ing. Evy Richtrové.

Albrechtova chata na Lysé - Boris Zvada

Volné sdružení autorů
Ročník.....3
Rok.....2013

č.4
zima

Hospoda Pod Borovou

Kalendář akcí:

5.1.2014 Řízková neděle
11.-12.1.2014 Zvěřinové hody
19.1.2014 V hlavní roli červená řepa
26.1.2014 Sladkovodní ryby
2.2.2014 Knedlíkové hody
9.2.2014 Dny českých omáček

Domácí výrobky z Hospody Pod Borovou jako dárek

Hospoda Pod Borovou Vás zve opět na kulinařské neděle, kdy můžete ochutnat mimo hlavní nabídku také speciality na různá témata, která naleznete v našem kalendáři.

Od ledna 2014 jsme zahájili prodej domácích výrobků naší kuchyně mezi, které patří domácí kachní paštika, domácí škvarková pomazánka či úplná novinka u nás v prodeji - domácí pečený čaj. Veškeré tyto výrobky můžete zakoupit na baru ve stylovém 100g balení nebo si je objednat přímo v hospodě. Potěšte své známe či blízké neobyčejným dárkem, na kterém si jistě pochutnají.

Na Vaši návštěvu se těší kolektiv Hospody Pod Borovou v Malenovicích.

Beskydská likérka – Staré Město
Na Zbytkách 41
Objednávky, informace na
www.beskydskalikerka.cz
776 757 673 (pálenice)
776 579 170 (prodejna)

Otvírací doba:

pondělí - pátek 15,30 – 22,00 h
sobota 14 – 23 h
neděle 14 – 22 h

otevřeno denně 11 – 22 h
tel. 728 923 658
[www.hospudkaubobra.com](http://www.hospudkaubobra.cz)

HOTEL PROSPER****
Recepce: +420 558 440 311
Čeladná 246

Obsah

Hospoda pod Borovou (M.Nováčková).....	2
Úvodník (Z.V.Krulikovský).....	3
Kalendárium.....	4
Přišla zima (D.Zápalková).....	5
Zimní procházka (D.Zápalková).....	6
Staré pověsti lašské (J.Vochala).....	7
Lysej hoře (Ó.Łysohorsky).....	9
Lidové tradice (M.Prokešová).....	10
Zima (O.Tlučková).....	13
První česko-polské války v Poodří (J.Vochala-L.Niederle).....	14
Starý hřbitov (I.Kopecká).....	17
Z dílny Ireny Kopecké (L.Hanáková).....	18
Vůně Vánoc (R.Žvak).....	19
Fotodokumentace.....	20, 21
Vločka (J.Kukuczka).....	22
Až k horám (B.Vidura).....	24
Ej koleda, koleda (F.Pituchová).....	25
Lašské říkánky a koledy (Z.V.Krulikovský).....	26
Večeřa (F.Pituchová).....	27
Z receptáře lašského krále (Z.V.Krulikovský).....	28
Cygun a starosta (J.Balhar).....	30
Balada o J. Palachovi (Ó.Łysohorsky).....	31
Sachova studánka (B.Kobliha).....	32
Spící Smrk (P.Gryga).....	33
Společnost R.Hill (R.Hill).....	34
Silvestrovský výplaz (Z.V.Krulikovský).....	36
Hospůdka u Bobra (J.Šrubař).....	37
Obsah.....	38

Úvodník

Vážení čtenáři,
Přišel čas adventní a s ním se hlásí o slovo i zimní počasí. Blíží se kvapným krokem Vánoce a s nimi i zimní Lašský dostavník. Zastavily se naše kroky po hradech, památnících a muzeích, většina z nich je do jara uzavřena. Příroda a v ní zajímavá zákoutí má však i přes chladné počasí své kouzlo. V kalendáriu najdete i několik vlastivědných turistických výšlapů. Bilancujeme nad uplynulým rokem. Hodně se nám podařilo uskutečnit, je však stále co vylepšovat, hledat inspiraci pro rok příští. Největším problémem jsou finance – jako ostatně v celé naší společnosti. Z těchto důvodů jsme zrušili Lašskou podzimní besedu v Praze. Tentokrát bude i obsah našeho čtvrtletníku o něco menší, ale i tak se opět setkáte s verši i prózou našich regionálních autorů, s obrázky Borise Zvady i Bedřicha Šimoňáka, příspěvky o dějinách či osobnostech Lašska. V kalendáři najdete zajímavé akce, nechybí vánoční recepty a koledy. Také něco o masopustu, protože zima nejsou jen Vánoce. Přejme si, aby ten příští rok byl bohatý jak po stránce duchovní, tak i hmotné – aby zbylo dost finančních prostředků k pokračování vydávání našeho časopisu.

Z. V. Krulikovský

Lašský dostavník

vychází čtvrtletně - vydává kulturně vlastivědné sdružení Království lašské. Každý autor odpovídá za obsah svého příspěvku. Redakční rada si vyhrazuje právo na výběr a krácení zaslaných prací. Posílejte je měilem v elektronické podobě, formát MS Word, písmo Times New Roman, velikost písma - 11 bodů, odstavec - tři úhozy zleva, bez mezer mezi odstavci.

E-mail: lassky.dostavnik gmail.com <http://www.lassko.eu>

Redakce: Zdeněk Vilém Krulikovský, Jan Kukuczka, Michaela Rácová, Dajána Zápalková, Boris Zvada. Technická spolupráce: Michaela Krulikovská

Kalendárium lašských akcí

zima 2013/14

22. prosince (neděle) Předvánoční rozjímání v Lašské jizbě v Sedlištích (pro zvané)

31. prosince (úterý) Silvestrovský výplaz na „Lašský Říp“ (Čupek) sraz na vrcholu v 11, 45 h

5. ledna (neděle) Putování po bájných vrcholech Laška:

1) ŠTANDL u Místku

19. ledna (neděle) Hodoňovice U Čendy – Velký karneval pro děti (Čendaspolek)

2. února (neděle) Putování po bájných vrcholech Laška:

2) Skalická STRÁŽNICE

8. února (sobota) Hodoňovice U Čendy – Maškarní bál, hraje Blankyt

23. února (neděle): Lašská polární expedice na Ondřejník

1. března (sobota): Konec Masopustu v Hodoňovicích –

- odpoledne průvod vesnicí, chování basy, večer veselice U Čendy
Markrabskolašský bál v Čeladné v hotelu Prosper

16. března (neděle): Putování po bájných vrcholech Laška:

3) GODULA

Hospůdka U Bobra

Hospůdka U Bobra je situována ve vesnici Raškovice v malebném podhůří Beskyd.

Název Hospůdka U Bobra vychází ze snahy majitelů o zachování místní tradice. Naše hospůdka je podnikem, který nabízí 70 míst k sezení, nekuřácké, klidné, útulné prostředí a je vhodným místem pro rodiny s dětmi, všechny přátele dobré kuchyně a pod vedením vicemistra v čepování piva pro rok 2011 – Kuby Datla Šrubaře, v neposlední řadě i pro milovníky skvěle ošetřeného piva z nedalekého pivovaru Radegast, k jehož výrobě se používá voda z velmi blízké přehrady Morávka, která Vás v letních měsících osvěží u splavu při naší hospůdce a o kterém se toho můžete, v rámci projektu Pivní akademie Kuby Datla Šrubaře (můžete si objednat kurzy pro 5 – 25 osob), spoustu dovědět, ochutnat nejružnější styly čepování a zjistit, že z jednoho sudu může pivo chutnat pokaždé jinak.

Nebo se ponoříte do doby staré Francie a ochutnáte pravý Absinthe, včetně jeho správného podávání, ochutnáte poctivé destiláty a likéry z rodinného lihovaru rodiny Žufánkovy z Boršice u Blatnice pod sv. Antonínkem, napijete se tradičních (od roku 1879) a skvělých limonád „ZON“ z Třebíče, s maximální snahou pro Vás vybereme co nejlepšího reprezentanta moravských vín a všechny produkty se Vám budeme snažit, v maximální možné míře, skloubit s pokrmy našeho kuchařského týmu.

Tým kuchařů, vedený Lukášem Bužgou, pro Vás připraví tradiční česká jídla i vybrané pokrmy moderní gastronomie, které jsou reakcí na vývoj české i světové gastronomie prezentované v médiích. Zároveň se však snaží respektovat to, že kvalitní pokrmy, které byly již ve své době geniální a jedinečné, není třeba měnit, nýbrž naopak uchovávat v původní kvalitě.

Každý den pro Vás náš pan šéfkuchař připraví chutné polední menu. Můžete se těšit na sezónní nabídku, která je tvořena z právě dostupných čerstvých surovin, například na tradiční českou zabijačku nebo na svatomartinskou husu. Náš tým pro Vás rád připraví oslavu narozenin, firemní večírek, raut či svatební hostinu.

Jsme přesvědčeni, že Hospůdka U Bobra se i pro Vás stane tím nejpříjemnějším místem v širém okolí, kam se budete vždy rádi vracet. Myslíme jazykem!

Jakub Šrubař

Království lašské, Obec Metylovice,
Markrabství lašské a Čenda spolek Hodoňovice
srdečně zvou všechny Lašy, Lašky i ostatní příznivce na

5. Silvestrovsky výplaz směr Lašsky Říp, kery tež zvem MONTE ČUPELO (Metylovská hůrka)

Sraz na vrcholu Čupka (Řípa) v 11, 45 hodin,

gdě se rozlučíme se Starym rokem,

akurat ve 12, 00 hodin zazní lašská hymna,

lašský kral' Zdeňka Viluš I., řečeny Chrabry,

za podpory starosty Metylovic a pani starostky z Bašky

předněse Novoroční projev k roku 2014!

...potem populame, pěsničky šumne zazpivame

a pujdēm každý do svoji chalupy slavit' dalej...

Na silvestrovske pohoštění všechny pozývá

Lašska kral'ovska pal'arňa (Beskydská likérka)

Občerstvení na Střelnici v budě „U Fikačka“

Lašska jizba ze Sedlišt' zasek fajne placky (stryky) smažit'!!!

Kuba Datel Šrubař – Hospůdka u Bobra

Přišla zima

Zas je tu zima
Jak uteklo
jaro plné síly
žhavé léto
barevný podzim
ten přehoupl se
jako mávnutím proutku
v bílou pohádku
kde majestátný smrk
přijal tíše
lehkou duchnu
kde voda změnila se
v blýskavé zrcadlo
modrá obloha poseta
jiskřivými hvězdami
Každá poselství nese
nese vánoční čas
probouzí lásku
a novou naději
v nás

Dajana Zápalková – Proměny lašského roku

B. Šimoňák - Zima

Zimní procházka

Útulno v kolibě
na Sepetné
za oknem slunce sníh
vítr láme větve
mete sněhem
do údolí
chová se jak vandal
v krajině spící
Zklamané srdce bolí
Cesta zpátky pohlazení
horský potůček
soucitně bublá
v chladný led
se mění
Hlava rázem čistá
zmatku není
Lehký veverčín skok
Úžas
Zapomnění

Dajana Zápalková – Proměny lašského roku

Hill's Absinth je nejstarší český absinth vyrobený podle staré rodinné receptury z roku 1920. Tento oblíbený klasik mezi českými alkoholickými nápoji je rovněž jedním z nejznámějších absinthů světa, který byl oceněn mnoha prestižními časopisy, ale především konzumenty v několika zemích světa. Jedná se o jemnou, vysoce kvalitní lihovinu, která je jedinečně aromatická a v chuti hořce bylinná a kořenitá, kterou ocení všichni milovníci bylinných likérů.

V současnosti firmu úspěšně vede již 3. a 4. generace potomků.

Současný stav

Radomil Hill ml. převzal společnost v roce 2004 od svého otce, která v současnosti vyrábí lihoviny, destiláty a likéry značky HILL'S a EUPHORIA. Jelikož byl ve vedení otcově společnosti téměř 14 let, dokázal zdatně využít své bohaté zkušenosti a znalosti trhu. V současnosti vede společnost se svou dcerou, která je již čtvrtou generací. Cílem společnosti je uvádět na trh nejlépe prodávané lihoviny a destiláty skloubením vysoké kvality, designu a ceny. Pod značkou Hill's a EUPHORIA jsme vytvořili úspěšné série absintů, kde se snažíme o kombinaci vysoké kvality a nápaditého originálního designu za příznivou cenu. Díky profesionálnímu přístupu a tvrdé práci se stala série EUPHORIA Absinth nejprodávanějším absinthem v Praze, která je centrem světové absintové kultury. Zatímco lihovina Hill's Absinth je již 23 let nejuznávanějším a nejprodávanějším absinthem v gastronomii, ale i v zahraničí.

Firma vlastní dva prosperující obchody na severní Moravě již dlouhých 20 let, kde prodává výhradně své značkové lihoviny. V říjnu 2013 firma spolu otevřela jedinečné absintové muzeum, galerii, bar a obchod vše pod značkou Hill's se svými produkty v centru Karlových Varů. Jedná se o ojedinělý koncept v ČR svého druhu. Zákazník má možnost seznámit se s historií rodinné likérky Hill's, poznat, z jakých bylin se absinth vyrábí, jaký je postup při výrobě absintu, a následně, jak se konzumuje.

Ing. Radomil Hill

Společnost R.HILL – Hill's Liqueur s.r.o.

Historie společnosti

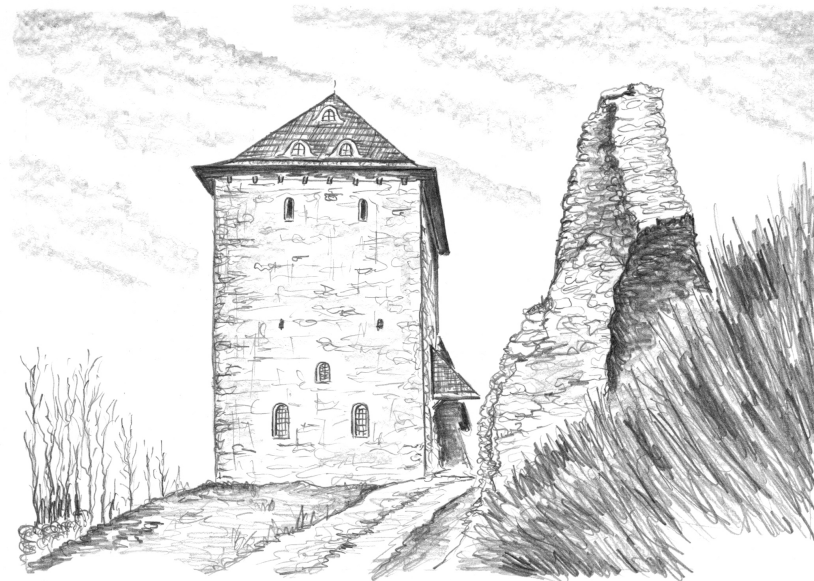
V roce 1920 založil Albín Hill v Brušperku u Ostravy likérku, která nesla jeho jméno, a která pod vedením svého zakladatele v mladém československém státě úspěšně vyráběla vlastní likéry a lihoviny. Pokračovatel rodu Radomil Hill se narodil v roce 1924. Jedinečný likérnický talent podpořil studiem na likérnické škole v Praze. V té době byly v Evropě pouze tři školy tohoto typu – v Paříži, Berlíně a Praze. V roce 1947 založil Radomil Hill výrobu ve Valašském Meziříčí. Firma výborně prosperovala, kromě konzumních lihovin a likérů vyráběla také speciality jako Hil's Absinth, Radigast (bylinný likér pojmenovaný podle pohanského boha války), Rum Alpský 79,5% a Zubrovku (vodka, v jejíž láhvi se nachází stéblo trávy Zubrovka, které je ručně sbírané v polském regionu Bialowieza). Vzestup prosperující rodinné firmy zastavilo až znárodnění veškerého majetku a půdy v roce 1948.

V roce 1950 odešel Radomil Hill s rodinou do vzdáleného Jindřichova Hradce, kde pracoval v jihočeské Frutě (státní monopolní podnik vyrábějící likéry). Vypracoval se z řidiče až do funkce obchodního náměstka, kde mohl konečně uplatnit svůj talent a schopnosti. Byl v té době pravděpodobně nejlepším likérníkem u nás. K jeho největším úspěchům patřilo zavedení gigantického kontinentálního kvašení vín, průmyslová výroba vaječného likéru a především vytvoření slavné receptury „40% jindřichohradeckého rumu s lodičkou“ – snad nejznámějšího alkoholického nápoje v tehdejším Československu. Krátce po sametové revoluci, přesněji v roce 1990 žádal Radomil Hill o navrácení zkonfiskovaného majetku a obnovil ztracenou výrobu Hill's lihovin ve své vlastní likérce. I když měl k dispozici pouze 50 dubových sudů o objemu 50 l, začal s láskou budovat likérnický provoz s velkým podílem ruční práce a klasickými technologickými postupy výroby likérů, lihovin a destilátů. Dnes je v portfoliu firmy více než 70 druhů likérů včetně proslulého a světu znova objeveného Hill's Absintu.

Staré pověsti lašské

Lidové báje a zkazky o spícím vojsku

„Blanické pověsti“ – o spících rytířích v horách, kteří přijdou na pomoc ohrožené oblasti, až jí bude nejhůř. Pověsti toho druhu jsou rozšířeny i v jiných místech u nás, ale jsou méně známé. Byly po celém lašském kraji ve Slezsku i na severovýchodě Moravy všeobecně známy a rozšířené zejména u starších lidí. Většinou byly velmi prosté a stručné, měly stejný základ a odlišovaly se od sebe pouze lokalizováním do nejbližšího okolí a některými podrobnostmi. Byl zaznamenán velký počet míst v našem kraji, kdejaká hora, kopec nebo jen návrší bylo oživeno bájeslovným místem, kde spalo vojsko. Mnohé zkazky blanického rázu jsou spojeny s jinými pověstmi o tajemných bytostech tam sídlících.

B. Zvada – Starý Jičín

Seznam míst opředených pověstí o spícím vojsku:

BABA (Bezručova vyhlídka) u Sedlišť
BABA v Hradišti
BABIA GURA (Djablak) Beskid Żywiecki
BABI HORA u Hukvald
ČANTORYJA nad Třincem
GIGULA (Lysá hora)
GIROVA (u Hrčavy)
GODULA u Komorní Lhotky
HURKA ve Starém městě u Frýdku
KAMENARKY u Javorového
KOSTELEC u Těrlicka
KOZUBOVA v Těšínských Beskydech
KRMELIN u obce Krmelín
ONDŘEJNIK
OSTRY
PRAŠIVA
RADHOŠŤ
STRAŽNICA (hůrka) u Skalice
STRAŽNICA u Staříče
ŠTANDL u Místku
ZARYJE u Vratimova
ŽUKOV u Těšína

Dle Joži Vochaly Z. V. Krulikovský (zkráceno)

Spící Smrk

Řeka Ostravice na východě,
Čeladenka na západě.
Mezi nimi leží hora Smrk.
Kdosi ti v lese dřevo kradě,
chytni ho pod krk.

Na kamionech se kulatina veze,
do Celpaku, tam se jí vleze.
Prý si to žádá všemocný trh.
Drancování přírody, to nezná meze,
krajina se halí do podzimních mlh.

Za Smrkem k jihu je potok Velký,
naber si, turisto, vodu do butelky.
A ty, mohutný Smrku, spíš.
Úředník spočítá šířky a délky,
na slezské straně je Bílý kříž.

Co říci závěrem,
zatočme s malérem.
Lesy nám ničí podivný kůrovec.
Beskydy zůstanou, za ně se poperem,
vrátí se jedle, javor a jalovec.

Pavel Gryga

Sachova studánka

Nemiluji svahy krkolomné
lépe se cítím v podhůří
ke studánce jedné v Horní Lomné
vždy moje kroky zamíří

Ve skalní sluji Matka Boží
tu nad studánkou bdí
nezamrzá v ní pramen vody
záračný podle pověsti

Před mnoha lety od cholery
desítky lidí zachránil
a voda zurčí jako tehdy
jen čas se proměnil

Nestačíš vnímat všechnu krásu
a pustíš-li se cestou níž
lesnatou cestou tu v plném jasu
Salajku uvidíš

Proč všechno krásné tak záhy končí
a rozplyne se mizí v snech
tetřeva slyším z hloubi Mionší
v nádherných staccatech

Bohuslav Kobliha – Pěšinami let

Lysej hoře

Wyhnać mě chcéł cudzyńec tupy
z beskidskej šachty a chałupy.
No pėsne zdřały, ež dozdržały
k ñeustupności twérdej skały.

We wojńe wpiłch térpjėni swěta.
Ñestraćiłch Lašsko wandrowanim.
Jak mocno skała čni poeta
s usměwém nad kamėnowanim.

Ñedobijeće. Ñezłómoće.
Ñėnich jak pusty ořech křehky.
Tuhozy přybawiće mi k tuhoće.
Skała. A spjėwajucy wtoček lehky.

Óndra Łysohorsky

Lidové tradice a pranostiky zimy

Co prosinec naleje, leden navěje

VÁNOCE

Vánoce, dny zimního slunovratu, byly svátky nejen jídla a dárků, ale především náboženských obřadů a rozjímání. **Štědrý den** byl největším rodinným svátkem. Dodržoval se celodenní půst, obvyklým postním jídlem byla krupicová kaše nebo nemaštěná mučnica. V uklizené světnici postavili stromek, který se zdobil postříbřenými ořechy, jablíčky, papírovými řetězy. Jinde mívali jen vánoční větev. Štědrovečerní večeře měla svůj tradiční postup a jídelníček, vždy dodržovaný. Večeře u prostřeného stolu se zapálenými svícemi začínala, když se začalo stmívat a na nebi se ukázala večernice. Potom se přeříkala modlitba a večeřelo se. Dále se všichni sesedli a vyprávěli si, co se stalo kdysi v Betlémě. Následoval zpěv koled. U chudobných lidí se za starších časů vánoční stromek nestrojil, nebylo na to peněz a lidé byli rádi, že si mohli uchystat trochu lepšího jídla a odpočinout po práci, popovídat si, ale hlavně zajít do kostela.

K večeři bývala hrachová polévka, krupice, zelí s máslem, někde smažená ryba s bramborovým salátem, jinde rybí hlavy se sladkou omáčkou nebo „štědra mačka“, ze smažené zeleniny, povidel, ořechů mandlí, hrozinek, perníku a koření a přikusovala se k ní vánočka. Nechyběl chléb a ořechy, na stole byl pro každého oplatek, který se nosil od kněze nebo od učitele, později se kupoval na vánočním trhu. Obvyklé bylo pojídání oplateků s medem jako posledního jídla večeře. Sušené ovoce, jablka, hrušky, ořechy, byly původně jedinými vánočními dárky.

Obvykle se v čase vánočních svátků chodilo koledovat s betlémem. Za koledu se dostávaly peníze a ovoce. Chodilo se po rodině, přátelích a známých od Štěpána až do Tří králů. Přijít na koledu bylo téměř společenskou povinností. Na Tří krále chodíval kněz s kostelníkem a ministranty, kadidlem vykuřovali dům a na dveře psali svěcenou křídou K+M+B. Později se tříkrálová koleda stala záležitostí dětí – nasazovaly si papírové čepice, oblékly kostýmy a černý vzadu byl začerněn v obličejí sazemi.

Balada o Janu Palachovi

študentowi a kacyřowi

Čłowěk horajucy
leći přes Prah.
Ńeskajši kacyřy ňelubio
dluhu cestu do Kostnice.
Prah, město schizmy,
še stalo městém kóncyłu swědómio.
Mértwy študent filozofije
wjéc o tym wypowjédo
jak debaty partajnych sekretaryjatów a parlaméntu,
co néska už ležo na smetisku historyje
a horaju w powichře płamenného šłupa ludškeho,
kěry budže létać po Praze
ež do konca historyje města kwiu, požarami přesyceného,
w kěrym Jan Hus darémně kože
už wjéc jak pětset roków:
„Gdo ňesłuži prawdze, swědomiu, ludskości,
straći swoju moc.“
Ėn jedén rozuměl věčnému kacyřowi:
študent pražsky, kěreho wčera žodén ňeznoł
a kěreho ňeska zno cely swět.
Hned začnuł. A na wěky.
S hledanim prawdy. Kacyř. Bohatyr.

Óndra Łysohorsky

Cygun a starosta

Byl jeden starosta a myl dycky kundovita (spolky) s cygunem. Mjyl se od něho dobře, to se vi, cygun, co mohel, to ukrod. No a tag un tež hledžil a tag mjeli se dobře. Ros se tež domluvili, že pujdu ukrasč kravu sedlakovi, tam vedle jednemu. No ja, ale cygun to vykřičil. Un to fšecko řeknul, že tu kravu ukradli. Tuš, co? Starosta byl cely v hruze, co se fčil staně. To přišlo k sudu. Cygun pravi: „Nic se něbuj, jo to fšecko vyřídžim. Jak co, řekni: ja, ja, že to tak bylo.“ Tak aš přišlo k sudu. „Tak co, starosto, ukradlišce tu kravu?“ „No,“ pravi: „ukradli.“ A fšecko to vypovidol, jak to bylo. A fčil cygun mjel vypovjedač a fčil pravi suce: „Cygune, jak se to stalo, jako šce ukradli tu kravu?“ „No, my zme šli ze starostu, ukradli zme kravu, my zme ju zabili a pjekně napoly podželili. Ale zme se řekli: Co fčil s tu kožu udželume? Tag jo sem pravil: Viš co, starosto, tu kožu budžem natahovadž v zubach, a kery tu kožu přetohně, teho koža budže. No zme to natahovali a jo sem řnul do šceny hlavu a obudil sem se.“ Suce pravi: „Cygune, to se či snilo?“ „Noja, ofšem, pane suce, mi se to snilo.“ A bylo po sudže.

Cygun předpovido počasí

Furt přselo, každy byl už z tego smutny. Něbylo pohody. Nahodu přišel cygun g jednemu sedlakovi a un uš tak smutny pravi: „Cygune, budže uš inači ten čas? Vybere se to? Budže jaka pohoda?“ „No, gazdošku, jo bych vom povjedžel, ale jo byh mušel vyše vylišč. Jo bych to mušel ohlidnuč na huru.“ „Dobře, poč, cygune, na huru, poviz, esli už budže lepši ta pohoda.“ Cygun vyliz na huru, pohodo. No, co vidžil? Same polce (kusy) špeku a masa. Ohlednul to, pravi: „No, ono to viši, viši, ale to se vybere.“ Rano místo pjekne pohody uš tam nevi-selo nic. Bylo to vybrane.

Vypravovala Jana Bednářková z Janovic, nar. 1900
(Jan Balhar - Skladba lašských nářečí)

V ledňu dyž je snih a blato – v unoru su mrazy za to.

HROMNICE (2. 2.)

Na Hromnice – pul žimnice.

Na Hromnice jasna noc – budě eště mrazuv moc.

Hromnice jsou známy již od středověku, během nich se hrály hry, kterým se říkalo „žalostné“. K hlavním zvyklostem tohoto svátku patřilo zapalování svíček, kterým se říkalo hromničky. Konalo se také procesí, ve kterém kráčely významné osobnosti se svícemi vyrobenými nejlepšími řemeslníky.

K Hromnicím se váže mnoho lidových pranostik. Předpokládá se, že má být v hospodářství ještě polovina krmných dávek a polovina živin pro rodinu, aby se zima ještě spokojeně přečkala. Tomu odpovídá pranostika:

Na Hromnice – pul krajice.

OBDOBÍ MASOPUSTU

„Tak, tak, už se vam zas to peklo otevřelo!“

Toto období spadá do doby před příchodem jara a je charakteristické masopustními slavnostmi (na jižní Moravě fašank), což jsou převážně archaické obyčeje pohanského původu. Podle starých pověr jde o veselé a bujaré tradice ukazující na zakončení zimních prací a vítání nového ročního cyklu blížícího se jara. Platí staré pověrečné pravidlo, že jak vysoko se skáče o masopustu, tak vysoko vyrostе len či obilí.

V širším smyslu se jedná o období od Tří králů do začátků velikonočního postu, tedy do Popeleční středy. V některých oblastech bývalo masopustem nazváno období soboty, neděle a pondělí před Popeleční středou, která je zahájením šestitýdenního postního období, jež je přípravou na Velikonoce. První jarní úplněk tak ohlašuje nejen začátek Velikonoc, ale také konec masopustu.

Kromě masek cikána, cikánky, policajta, řezníka byl ústřední postavou průvodu kozel, který byl vezen na vozíku dům od domu. Nakonec všichni skončili v hostinci, kde se provedl nad kozlem soud, kterým byl pro své činy odsouzen k smrti – tzv. stínání kozla jako symbolu zla a satana.

Na konci masopustu chodívaly také po dědině pitvorně oblečené maškary, doprovázené „medvědy“, kteří byli opásáni hrachovinou v kožichu naruby a rovněž pochovávali basu. Hospodyně strhávaly z medvěda hrachovinu, která se podkládala pod nasazené husy (seděly na vejcích) a tím bylo zaručeno, že se housata vyvedou.

Masopustní období bývalo zakončeno slavnostním masopustním úterkem. Nebylo to vždy v hospodě, někdy jen tam, kde měli velkou jizbu. Byla tam hostina, hrála muzika (harmonika), zpívalo se a tancovalo dlouho do noci.

**Na Popelec se peklo zavřelo.
Koněc Masopusta – každá kapsa pusta.**

Z. V. Krulikovský - dle Miriam Prokešové „Lidové tradice“

B. Zvada

Vychladle uvařené kobzole olupem, nakrajem na kostičky, přidáme sul pepř – přiměřeně, drobunko nakratu cebulu, nastruhanu mrkvu, uvařené vychladle fazole, umichame opatrně vařechu a zalejeme lakem z ogurek či připravenu zalivku a trošičku fajneho oleja. Nakonec v mise položíme na salat kolečka uvařechych vajec a citróna. Mamka robila salat aji z majonezu, nale ja mam radči bez ni. Včilej mame doma moravsky salat ze Slovacka (manželka pochaza z Břeclavi). Je stejný, enem místo fazoli do něho dava hrašek a robi ho až na poslední chvíli – bo ma byt' na stole ještě tepley.

Smažený kaper (kapr)

1 středně velký kaper, liter syrového mlíka, sul, 2 vejca, hladka muka, brezle (strouhanka), platky citróna, olej na smažení.

Kapra třeba zbavit šupin – poleť ho vařící vodu a oškrabat'. Očištit', naporcovat' a dat' na pár hodin do zimného mlíka, zbavi se bahenni chuti. Osušeného potom posolit', obalit' v muce, v rozšlehaným vajcu, v brezlach a na oleju usmažit'. Nakoněc ho možetě pokapat' citrónovu šťavu.

Lašska vanoční vařonka

4 deci kalvadosa, 2 deci vody, 2 lyžky piskového či krystalového cukru, kusek cele skořice, hřebíček, kusek citrónove či pomerančove kury, maslo.

Zkaramelizujem v kastrolku cuker do červena, třeba ho michat', aby se nepřypalil, zalejeme zimnu vodu, zavaříme s kořením (5 minut), stahnem z plotny, přidáme kalvados a uvedem enem do varu – nevařit! Nalejem do hrnkův a nakoněc dame malý kuštek masla. Ta ju už roky vařim ja.

Z receptáře lašského krále

Tak tu máme zasej čas vanoc, kdy třa ni enem potěšit' ducha, nale aji cosik dobrego dat' do břucha. Zalistroval sem ve starym svojim receptařu, do kerehe sem kejsik vlepoval recepisy, kere mi moja mamka pisavala a do Čech posilala. To bylo v časach, gdy sem začínal z vařenim a chtěl sem se aspoň do hrnca dat' kusek tej naši domoviny...

Postní česnekačka

Česnek, sul, kmin, nakraty starši chleba, kuštiček sadla, vodu.

Na taliřek dame jeden menši stružek česneka utřeny ze solu, špetku kmína, sadlo, na kostky nakraty starši chleba, zalejem vařící vodu a je to, můžem jest'.

Štědrovečerní rybi polivka

Jedna rybi hlava, jeden celer, jedna petruška, mala cibula, jedna mrkva, dvě lyžky hladké mouky, dva litry vody, špetka muškátového květu, dva rohlíky, trochu masla či sadla.

Do jednoho hrnce dame vařit rybi hlavu, kus celera, jednu mrkvu, petrušku, kusek cibule, sul a vaříme až je všecko měke. V kastrolku zrobíme na sadle zasmažku - z hladké mouky (zalitu trochu zimné vody), přidáme přes síto do zcezeného rybiho vyvara a eště deset minut vaříme, přidáme obrace maso, propasírovanu zeleninu, promícháme a dochutíme trošičku muškátového květu. Podávame s osmaženým rohlíkem.

Kobzolový salát

2 kila v šupě uvařených kobzoli, sul, mletý pepř, 1 středně velká cibula, 1 syrová očištěná mrkva, 2 sladkokyselé okurky, lak z okurek nebo zalivka z převařené vody z octem a cukrem, 2 - 3 vajíčka na tvrdo, hrnek vařených bílých fazoli, kere třa přes noc namočit' v zimné vodě a potom uvařit', citron, trochu oleja.

Zima

Já zimu nemám ráda,
je nebarevná jak šat Prechty,
mráz zalézá mi až za nehty,
červená nos i brada.

Vítr žalostně duje,
ze sněhu špinavá je břecha,
slunce jen malá půlkolečka
na nebi opisuje.

V lese ticho až mrzí,
na jih nám odletěli ptáčci,
koledy učí se zpěváčci,
vánoce budou brzy.

Vtíravou obavu mám
při štědrovečerním sezení,
zda poslední to zima není,
co s rodinou prožívám.

Olga Tlučková – Čtvero ročních období

První česko-polské války v Poodří

Polané, slovanský národ na severu, vstupují do dějin teprve po svém pokřtění, které přijali od misie české. - Po úmrtí české kněžny Dúbravky její manžel Mečislav obsazuje kol roku 988 území české říše na Odře. - První česko-polský boj o území Dolního Slezska. - Snaha polského knížete o královskou korunu. - Hranice polského knížectví, v němž je Dolní Slezsko v polské moci, zatím co ostatní bělochorvatské země, t. j. Horní Slezsko a Krakovsko zůstávají příslušenstvím říše české. - Pohraniční prales s presekou rozhrančením říše české a polské. - Za dalších válek Polané rozkotali říši českou dokonale – ale vytvoření spojené velké západo-slovanské říše se jim nepovedlo.

Velice krásný a mohutný útvar české říše, ve které lašské čili bělochorvatské území na severu Sudet a Karpat zabezpečovaly její mocenskou sílu, dovedl udržeti se před silou Němců a Maďarů, ale ocitl se v tísní, když se dostal do sporu se svým slovanským sousedem Polany.

Až do té doby to byl národ pod tímto názvem vůbec neznámý. Křesťanští misionáři ve svých zápisech kol roku 870 znají na jezeře Goplo stát Glopeany, což čteme jako Gopleané se 400 hrady, což byl patrně původní polský stát se sídlem v Krušvici u řečeného jezera.

Západní území v místech dnešního Poznańska nazývalo se literárním pojmenováním Gothorum a příslušelo od r. 962 pod misijní biskupství do Mohuče, r. 968 bylo tu v Poznani zřízeno misijní biskupství pod správou německého misionáře Jordana a příslušelo pod německé arcibiskupství v Děvině čili Magdeburku na Labi, které bylo v německé církevní a státní moci.

Polané pod tímto názvem vcházejí do dějin teprve až přijali křesťanství a to od Čechů. Roku 965 vzal si kníže Mečislav (Měšek - pozn. red.) z rodu Piastů, sídlících v Gnězně, za manželku dceru českého knížete Boleslava I. a sestru Boleslava II. kněžnu Dúbravku, s kterou kníže i národ polský přijal také křesťanství. Pokřtění Polska stalo se dle polských pramenů v letech 965 a 966, tedy o celé století později nežli u Moravanů a Lachů.

A jako všechny tehdejší národy, které přijaly křest a vstoupily tak mezi kulturnější národy, tak i Polané cítili se ihned povoláni, aby širili křesťanství dál. Německý kanovník Adam Bremský zapisuje, že už

Běžtě, děvčatka i pacholatka.
Klaňajtě se všecy Jemu, Ježíškovi zrozenemu,
šumně zpívajtě, koledy dajtě.

xxx

Pokoj, zdraví, požehnani, vinčujeme vam,
najprv panu hospodařu, potem všeckym vam.

Co se stalo, přyhodilo v městě Betlemě?
Narodilo se dět'atko v chlivku na seně.

Večeřa

Slunko za Ondřejnik zašlo,
synek otevira dveři:
„Dobry večer, moja mamko!
Co budě dněs ku večeři?“

Mamka na stul hrnec kladě:
„Tu maš a jiz, muj synečku,
uvařila sem ti něska
kobzalky ze srvatečku.

Dyby ti něšmakovalo,
maš tu druhé na vybrani.
Přichystala sem ti ešče
srvatečku s kobzalkami.“

Františka Pituchová – Hlupoty

Lašské říkanky a koledy

Vanoce, vanoce, skorem-li budětě?
Jednemu pro radost', druhemu pro žalost'
svym časem budětě...

xxx

Něněchtě tas dluho stati,
ozabe nas v prsty, pjaty.
Něstojime na peřině,
stojimy na velke zimě.
A gdo nam nic něchce dati,
ten peníze s miškem ztrati
a dostaně za odměnu
škaredu, dudlavu ženu.

xxx

Zhuru, zhuru pastuškové povim vam,
že se nam už narodil Kristus Pan.

Zaiděme se uličku ke dvoru,
Zazpivajme písničku o Bohu.

Včera se nam ten náš Pan Buh narodil,
něsky s nami po koledě už chodil.

xxx

Potě, syncy, k nam, cosik povim vam.
Oblečtě se do kožiška, navštivime včil Ježiška,
buděm spolem zpivati, koledovati.

Už je zima, mraz, slyším divny hlas.
Ptaci v pulnocy zpivaju, pastuškové vytrubuju,
co to budě noveho, nėslychaneho?

967 zahájili Polané boje se svými slovanskými sousedy Lutici a Volinci, sídlícími u Štětína na Dolní Odře a kolem moře Baltského.

Dobrý poměr Polanů k Čechům trval, pokud žila kněžna Dúbravka, se kterou měl kníže Mečislav syna Boleslava, potomně Chrabrého řečeného. Český kníže Boleslav II. poslal svému polskému švagru i česká vojska na pomoc, ba šel tak daleko, že když zemřela Dúbravka a polský kníže si hledal v Němcích nevěstu, poslal mu zas vojenskou pomoc, aby osvobodil z kláštera Odu dceru saského markraběte, kterou si Mečislav vzal za manželku. Ale za tuto službu se Polané Čechům neodvděčili, nýbrž r. 988 vpadli do české říše a obsadili na středním Poodří území čtyř kmenů a to Ďadošanů, Slezanů, Bobřanů a Třebovjanů i s pohraničními hrady, které obsadili svými posádkami. Byl to první známý polský vpád do území české říše.

Český Boleslav II. se vypravil se svými vojsky na pomoc obsazených území, povolav si na základě dávného přátelství a spojenectví na pomoc kmeny Luticů z dolního Poodří, když si byli Polané vyžádali vojenskou pomoc německých Sasů, kteří už krutě vládli nad lužickými Srby.

Vyvinula se z toho r. 990 česko-polská válka, při čemž Čechové postoupili proti Polákům až k řece Odře, na jejímž druhém břehu stála vojska polská. Český kníže vypravil posly k polskému knížeti s výzvou, aby Polané vydali krajiny, kterých se byli zmocnili. Neučinili toho, že dá všechny zajaté Sasy, jako spojence Polanů, popraviti. Polané však vědomi si svého spojenectví s německou říší, neuposlechli a z pravého břehu Odry neustoupili. Čechové zmocnili se z polské moci nazpět nějakého hradu – a poplenili kraje v držení Polanů.

Nicméně tato první známá česko-polská válka a ještě více spojenectví s Německem zajistilo Polanům přece jen držení tohoto území. Kníže Mečislav toužil po královské koruně, kterou se snažil dosíci nejdříve u německého císaře Otty III., jemuž r. 991, tedy hned po česko-polské válce, pomáhal při obležení proti slovanskému hradu Braniboru na řece Sprévě. Sám německý kronikář Ditmar se posmívá polskému Mečislavu, že tímto způsobem se chtěl ucházeti o korunu.

Ale protože v říši německé tenkrát nepořídil, obrátil se písemně hned následujícího roku 992 přímo do Říma na papeže Jana XV. jménem svým a své druhé manželky Ody a dětí z tohoto manželství, zatím co syn Boleslav z prvního manželství české Dúbravky není jmenován

patrně proto, že žil asi ve vyhnanství na českém dvoře v Praze.

Mečislav odevzdal do papežské ochrany své knížectví hnězdenské, rozšířené už o území čtyř kmenů na středním Poodří. Latinská listina o tom je zachována ve sbírce kanonů kardinála Deusdedita. Rozsah tehdejšího knížectví Polska podle ní jde na sever až po hranice Prus (Brusse), na východě po hranice Ruska (Russe), na jihu po hranice Krakovska (Craccoa), na západě překračuje řeku Odru (flumen Odde-re) a dostupuje pohraničního pralesa mezi kmenem Slezanů a Opolanů, jímž jde známá preseka, jež v této listině je označena jako Alemura a dotýká se na západě až hranic Milčanů (Mileze), odkud se opět vrací na Odru, která je pak další západní hranicí tohoto knížectví Gnězdenského (civitate Schinesghe), které mělo být prohlášeno královstvím polským.

Podle tohoto popisu tehdejší Polsko nedosahuje ani moře baltského, ani pohoří karpatského a není v něm ani horní Povislí (t. j. Krakovsko), ani horní Poodří (t. j. Opolsko a Holasicko), za to však zabírá území čtyř kmenů na střední Odře, náležející kmenům Dědošanů, Slenzanů, Bobřanů a Třebovjanů.

Pro novou, dosud neustálenou hranici v tomto úseku svědčí, že v listině je řeka Odra jmenována třikrát.

Hranicí mezi tehdejším Polskem a říší českou stává se tedy prales se známou presekou, jenž byl pomezním hvozdem mezi Slenzany a Opolany. Na tomto místě se potom později ustálila hranice Slezskem Dolním a Horním.

Území nynějšího Horního Slezska zůstalo po první česko-polské válce r. 990 českým, stejně jako sousední Krakovsko bylo ve svazku říše české.

Do Polska naproti tomu už přísluší území pozdějšího Dolního Slezska, v němž vedoucím kmenem jsou ještě Ďadošici čili Dědošané. V literárním podání byli různě zapisováni (Diduni, Thadesi, Dedosize, Diedesi, Dedesese, Diadesisi, Dedisisi apod.), ale slovanské pojmenování Ďadošů a Dědošů v těchto zápisech se uchovalo přece.

J. Vochala – L. Niederle

Ej, koleda, koleda

Ej, koleda, koleda, šumna koledička,
trubili ju pastyři z vrychu Ondřejníčka.
Lude, keři něspali,
s podivem se pytali:
Co to za muzyčka?

Ponad městem hvězdičky do t'my přisvicaju,
v kostele tam jesličky před oltářem maju.
Lude nic němeškali,
k pobožnosti spěchali
v srdcu radost' maju.

Františka Pituchová – Frýdlantská koleda

Hory v bilych loktuškach

Hory v bilych loktuškach, snih za oknem mome,
vanočni zas přišel čas, koledy chystome.
Četynečky nazdobime, paru chalup navščivime,
o děťatku narozenym šumně zazpivome.

Buděm zpivat vesele o vanočním svatku,
jak kralove v Betlemě přišli k Jezulatku.
Dary mu tam položili, hluboko se poklonili,
od unavy spočinuli na chvilečku kratku.

Ať ta naša koleda všeckych vas potěši,
ščesti něch ať přebyvo pod vašim přístřeši.
Dobre zdraví, spokojenost' a na stole všeho hojnost',
tež Božího požehnani hospodarce vaši.

Františka Pituchová – Dětská koleda

Až k horám

Vyšlehla jak z blesku
ohnivá koule Ondrášova
slétla pod Beskydy
když přišel nahý
na světlo světa-
kde jeho duše létá.

Osvítila kraj z temnoty
svázaný železy
posetý mozoly
na těžkých rukou
ze škvír pronikla píseň
až k horám v hukotu stromů
zazněla ozvěna-Ondráš,Ondráš...

Vášeň

Kapala černá krev
z vozíku na květy
nad černým městem
co rozžihalo ohně
a z hlubin nořila se světla
pro tisíce bezejmenných oken
za kterými jiskřily vášně
kde ruce těžkých mozolů
se dotýkaly jemně nader
rozbujelých černou krví
jež kapala z vozíků
na bílou pleť.

B. Vidura

Starý hřbitov

Irena Kopecká

Památníky pomníků,
tečky za romány lidí.
Čas oděl je do břechtanu.
Neuvidí
poustevníky
u nich stát.
Kaple tichá, mlčenlivá,
uzamčena spí.
Možná střeží
v základech svých
něčí tajemství.
U kněžské hrobky
v šatech břízy
stojí věčná stráž,
její lístky zlato ryzí,
žádná kamufláž.
Ulice neživých
lípy chrání
od svítání do svítání,
vždyť nemají kliku,
hroby, domy nebožtíků,
v kterých věčně smí se snít.
Vstoupit můžeš,
ne však odejít.
To jenom živí přicházejí
postátí chvilku
tu či tam.
Život a smrt.
Věčný hlavolam.

V minulém čísle lašského dostavníku jsme technickým nedopatřením vytiskli báseň neúplnou, proto se pí Ireně Kopecké tímto omlouváme a chybu napravujeme. (Z.V.Krulíkovský)

Z dílny příborské spisovatelky Ireny Kopecké

Autorka má za sebou velice plodný rok. Letos vydala tři knížky – tu první ve spolupráci s Tomášem Cigánkem z TV Noe a jmenuje se *Jubilejní rok 2012 na Svatém Hostýně*. Je k dostání jen v recepci Poutního domu č. 3 na Sv. Hostýně. Druhá kniha *Oživil kámen, kovu dal řeč* pojednává o sochaři Františku Juraňovi, příborském rodáku, a je to vůbec první kniha, která pojednává o jeho životě a díle. Byla pokřtěna 24. října v refektáři piaristického kláštera v Příboře.

Třetí kniha *Proměny myslí* je volným pokračováním knihy *Proměny duše*, která vyšla v loňském roce. Některé ukázky z ní vycházely v časopise Medium. Spoluautorkou je Anna Pustowková. Knihu obohatila svými obrázky významná ostravská malířka Sylva Česlarová, ilustrační perokresby jsou od významného umělce Borise Zvady. Kniha byla pokřtěna 15. listopadu plátky růží v refektáři piaristického kláštera v Příboře. Spoluúčinkovalo 9 recitátorů a 2 hudebníci. Celá akce měla velký ohlas u publika.

Dvě poslední knihy je možné si objednat buď písemně na adrese: Ludmila Hanáková, Čs. Armády 1364, Příbor, 742 58, nebo na čísle mobilu: 604 866 710, nebo na mailové adrese: lida.hanakova@gmail.com

Ludmila Hanáková

Vtom někde v tyrolích andělský chór spustil fantastické tóny krásné písně Tichá noc. Koleda měla svojí ozvěnu až lašských kopců. Víš Aluško, poprvé tato vánoční melodie zazněla v roce 1818. Dnes se už zpívá po celém světě a je jednou z nejoblíbenějších.

Jedinou nevýhodou bylo, že už je nešlo naladit a tím skončilo hudební soužení a hudební škole ubyly starosti. Malé Alušce sklouzl pohled ze svahu dolu k rybníku.

Tat'ko, i hastrmánci mají svůj zimní spánek? Určitě i oni si pod ledem užívají svátečního klidu, bafají ze svojí dýmky a přes svoje ledové okno sledují tu hru fantazie světél a stínů které vytvářejí dovádějící děti na bruslích. Jééé, tady jsou u stroměčku zvířecí stopy. Víš, stromy jim poskytují ochranu. Jsou to jejich andělé strážní. Vidíš, i ta pavučinka utkaná z nejtenších nití poskytuje skrýš. Podívej na to jehličí z borovic, to jsou jehly, kterými si dovádějící zvířátka zašívají roztrhané kožíšky.

Jan Kukuczka

B. Zvada

Vločka

Vykračoval jsem si Lašskou půvabnou krajinou jak se říká co noha nohu mine. Ponořen do každodenních starostí, když vtom mi zlehounka přistála na rameni velká třpytivě bílá sněhová vločka. Jak se jmenuješ, zašeptal jsem opatrně, abych ji snad svým teplým dechem neponičil její naechranou křehoučkou krásu. Jmenuji se Vzpomínka. Lidé mě mají rádi, především ti dříve narození. A proč jsi slétla zrovna na mé rameno?

Snáším se ze Zimního království k vám, abych připomenula, že na-dešel čas, po kterém všichni lidé dobré vůle touží. Jsou to okamžiky, klidu, lásky, pohody a nemělo by tam být pachtění se za nesmyslně drahými dárky a jídlem pod kterým se stoly prohýbají. Nakonec mnohé potraviny skončí v odpadcích. Přitom stačí tak málo, tak jak to dělali Žánku tví rodiče. Vždy pozvali ke štědrovečernímu stolu svobodnou matku z Návsi se dvěma ratolestmi. Jak dětem zářily oči štěstím, když našly pod stromečkem i dárečky.

Také zavzpomínám na to, jak to bylo před léty, když jsi ještě rozum bral, odpověděla. No jo, ale to už je dávno a paměť mi už tak dobře neslouží. Však právě proto tu jsem abych to připomenula, odpověděla. A kdo to jde vedle tebe a tak hezky se usmívá, zeptala se Vzpomínka. To je moje kamarádka Aluška. Hráli jsme kdysi spolu divadlo. Pak se vdala a ztratila se mi z očí. Osud tomu chtěl, že jsme se před nedávnem opět setkali. Aluško podívej představím ti na mém rameni sněhovou vločku. Vzpomínka si zvědavě prohlédla Alušku, udělala hop, přeskočila na její paži a zabřebentila. Tebe si dobře pamatuji. Je už to nějaký čas, co tě tatínek zasvěcoval do krásy zimní přírody.

Tvůj tatínek prováděl výcvik služebních psů. Šli jste tenkrát s pejsky do lesa. Vzpomínám si jak nám hafani zváleli bílý koberec, po kterém měla kráčet zimní královna. Tucet andílků muselo opravovat a načechrávat bílý koberec. Pak jste se ubírali k lesu, kde tě tatínek zasvěcoval do tajemství lyžování. Učil tě zvládat kristiánky. Byl to vlastně slalom samozřejmě ve tvém provedení a ty ses samou radostí válela ve sněhu a vypadala jak sněhulák. Vidiš moje malá Aluško jak krásně našňořeně vypadají stromy? Tati a necháme si doma taky tak načančat stromeček než přijde Ježíšek? Zaškemrala Aluška. To víš že necháme.

Vůně vánoc

Již od dětství jsem miloval
ten předvánoční „candrbál“
stem vůní prosycený,
kdy vanilkou a skořicí
vonělo to až v ulici
a dům byl provoněný.

Ač jsem byl klouček malinký,
chuť cukroví mé maminky
mi dosud v ústech sládne.
I když mé mládí odvál čas,
ta vůně vánoc zas a zas,
stále mým smyslům vládne.

At' politici chytračí,
či nouze zemi mrzačí,
byť cokoli se stane.
Kouzlo vánoc nám zůstává,
tou vůní dál nás protkává,
kterou od dětství známe!

Radek Žvak – Prosté rýmováčky

Spisovatelka Mgr. Irena Kopecká při křtu své knihy

První držitelé odznaku Království lašské – foto Jaroslav Křížek

Lašský král se svou družinou přichází na Radhošť
zdroj: Valašský deník, autorka: Michaela Horáková

MikuLašský výšlap na Prašivou – foto Jaroslav Křížek